
Osavuositarkastus 1.1-30.6.2026

KhVi 14.09.2026
27/02.01.00/2025

Valmistelijat

Kunnanjohtaja Topi Heinänen p. 040 199 2146
Hallintojohtaja Sanna Lahti p. 040 199 2310
Hyvinvointijohtaja Outi Silander p. 040 549 3335
Tekninen johtaja Ilkka Jantunen p. 040 199 1222

Hallintosäännön liitteessä 2 "Taloudenhoitoa täsmäntävät ohjeet ja määräykset" täsmennetään hallintosäännön 9 luvun määräyksiä. Liitteen 5 2 §n mukaan toimielin on velvollinen seuraamaan, että sen vastuualueiden toiminta järjestetään taloudellisesti ja tuloksellisesti. Lisäksi investointeihin osoitettujen hankemäärärahojen käyttöä ja investointien toteutumista seuraa kunnanhallitus. Vastuualueet sekä toiminnan järjestämisestä ja investointien toteutumisesta vastaavat toimielimet ja johtavat viranhaltijat määrittävät hallintosäännön liitteessä 2 kohdassa 3 § Tilivelvolliset.

Niin ikään hallintosäännön liitteen 2 kohdassa 5 § määrittävät, että osavuositarkastus laaditaan puolivuositarkastus samalla tarkkuustasolla kuin talousarvio. Raportti on luonteeltaan osavuoden toteutumisvertailu, jossa tilivelvolliset raporttoivat talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä tekevät valtuustolle perustellut esitykset talousarvion muuttamiseksi.

Tilinpäätöksessä 31.12.2024 Virolahden kunnassa täyttyi kuntalain 118 §:ssä määritellyt erityisen vaikeassa taloudellisessa tilanteessa käynnistettävän arviointimenettelyn kriteerit, kun asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä konsernitilinpäätöksessä oli yli 1000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa. Valtiovarainministeriö päätti 29.8.2025 käynnistää Virolahden kunnan arviointimenettelyn ja asetti arviointiryhmän toimikaudelle 29.8.2025 – 31.1.2026. Kunnanvaltuusto hyväksyi 16.2.2026 arviointiryhmän ehdotuksen talouden tasapainotustoimenpiteistä ja sitoutui konsernitilinpäätöksen alijäämän kattamiseen viimeistään vuonna 2030. Kirjatut tasapainotustoimenpiteet on huomioitu talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026-2028 laatimisessa.

Virolahden kunnan vuoden 2026 ensimmäisen vuosipuolikkaan keskeisimpiä tapahtumia ovat olleet

- arviointimenettely ja arviointiryhmän ehdottamien talouden tasapainotustoimenpiteiden hyväksyminen ja valtuuston sitoutuminen kuntakonsernin alijäämien kattamiseen viimeistään vuonna 2030
- kunnan ja kuntakonsernin rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteiden hyväksyminen ja sen myötä käynnistynyt emokunnan taserakenteen kehittäminen niin, että vieraan pääoman ehtoiseen rahoitukseen liittyvää korkoriskiä kyetään paremmin hallitsemaan myös pitkällä aikavälillä
- perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon yhdistämisestä sekä kunnan henkilöstöorganisaation muokkaaminen vastaamaan olemassa olevaa palvelutarvetta

- toimintaympäristön muutokset huomioivan uuden kuntastrategian valmistelu
- Vaalimaan koulukiinteistön kauppa
- kunnan tytäryhtiöiden talouden tervehdyttämiseksi toteutettujen toimenpiteiden edistäminen (heikkokuntoisten ja vajaalla käyttöasteella olleiden rivitalojen myynti tai purku)

Ajalta 1.1.-30.6.2026 laaditun osavuosikatsauksen perusteella voidaan arvioida, että käyttötaloudessa ei tällä hetkellä ole tiedossa olennaisia poikkeamia hyväksytyyn talousarvioon nähden lukuun ottamatta vuodelle 2025 suunniteltujen kiinteistökauppojen osittaista kirjautumista vuoden 2026 toimintatuotoksi.

Jo vuonna 2025 kunnan verotulot alittuivat talousarvion tuloarviosta olennaisesti (n. 1,1 miljoonaa euroa, 14 %) ja kunnanvaltuusto hyväksyi poikkeaman kokouksessaan 16.2.2026. Kuntaliiton tuoreimman ennusteen (Verokehikko 6/2026) mukaan myös vuoden 2026 verotulot tulevat suurella todennäköisyydellä toteutumaan Virolahdella olennaisesti hyväksyttyä talousarviota pienempinä (-752.000 euroa, 9%). Sen sijaan valtionosuusien odotetaan kokonaisuudessaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti. OKM-valtionosuus tosin varmistuu vasta loppuvuodesta.

Vuodelle 2026 hyväksytyssä talousarviossa tuloslaskelman budjetoitu vuosikate ennen poistoja oli lähes 1,8 miljoonaa euroa positiivinen ja tilikauden tavoiteltu tulos poistojen jälkeen yli 326.000 euroa ylijäämäinen. Osavuosikatsauksen 1.1.-30.6.2026 perusteella laaditun tilinpäätösennusteen mukaan riskinä on, että erityisesti verotulojen arvioitua heikomman kehityksen vuoksi tilikauden tulos saattaa kuitenkin jäädä 425.000 euroa alijäämäiseksi.

Vuodelle 2026 hyväksytystä investointisuunnitelmasta on aikavälillä 1.1.-30.6.2026 toteutunut vasta 23 %. Ensimmäisellä vuosipuolikkaalla toteutuneita hankkeita ovat yläkoulu-lukion keskusradion uusinta, kaavateiden korjaukset osittain, vesi- ja viemärlaitoksen saneeraukset osittain sekä suurteholeikkurin hankinta.

Talousarvion laadinnan yhteydessä arvioitiin emokunnan lainakannan pienenevän vuoden 2026 aikana yhteensä noin 900.000 euroa, jolloin vuoden 2026 lopussa lainamäärä tulisi olemaan 20,3 miljoonaa euroa. Johtuen alkuvuoden ennakoitua pienemmistä verotulotilityksistä emokunnan lainakanta on kuitenkin 30.6.2026 osavuosikatsauksen mukaan yhä 21,05 miljoonaa euroa, ja taserakenteen kehittämiseen tähtäävien toimenpiteiden läpiviennistä huolimatta on mahdollista, että lainakantaa ei kuluvan tilikauden aikana pystytä pienentämään suunniteltua määrää. Tähän kuitenkin voi vielä vaikuttaa myös se, myönnetäänkö kunnalle joulukuussa 2026 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta, mikä hakemuksesta voidaan myöntää tukemaan kunnan omia talouden tasapainottamistoimenpiteitä.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää merkitä osavuosikatsauksen tiedoksi ja esittää osavuosikatsauksen 1.1.-30.6.2026 kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Päätös

